JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
9 päivänä marraskuuta 2004 [1]

1. Tässä ennakkoratkaisupyynnössä esille nostetut kysymykset ovat täsmälliset ja myös hyvin rajatut. Rechtbank te Rotterdam (hallinnollisten riita-asioiden jaosto) haluaa selvittää, sovelletaanko pääoman hankinnasta kannettavista välillisistä veroista 17 päivänä heinäkuuta 1969 annettua neuvoston direktiiviä 69/335/ETY [2] (jäljempänä direktiivi) vuosittaisiin maksuihin, jotka arvopaperimarkkinoiden valvonnasta vastaava elin perii kyseisen alan yrityksiltä rahoittaakseen oman valvontatoimintansa kustannukset ja jotka lasketaan edeltävänä tilivuotena saatujen bruttotulojen perusteella.

Jos kysymykseen vastataan myöntävästi, on selvitettävä, onko riidanalainen maksu kielletty vai suojataanko sitä jonkin mainitussa direktiivissä säädetyn poikkeuksen perusteella.

1 — Alkuperäinen kieli: espanja.

2 — EYVL L 249, s. 25.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Direktiivi*

2. Neuvosto totesi, että verot, joita jäsenvaltioissa kohdistetaan pääomien hankintaan, ja erityisesti leimaverot ja sellaiset verot, jotka kohdistuvat yhtiöiden pääoman lisäykseen, olivat omiaan rajoittamaan vapaata liikkuvuutta yhteisössä, joten se poisti ne vuonna 1969 yhdessä muiden samankaltaisten verojen kanssa ja korvasi ne yhdellä yhdenmukaistetulla verolla, josta säädetään direktiivin 2–9 artiklassa (direktiivin johdanto-osan toinen ja yhdeksäs perustelukappale ja 1 artikla).

3. Direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa luetellaan sellaiset toimet, joista on välttämättä suoritettava veroa, ja 2 kohdassa sellaiset toimet, joiden osalta jäsenvaltiot voivat päättää, että ne ovat veronalaisia. Ensiksi mainittuihin toimiin kuuluvat pääomayhtiön perustaminen, yhtiöpääoman korottaminen tai yhtiövarallisuuden lisääminen (a, c ja d alakohta), muunlaisen yhtiön muuttaminen pääomayhtiöksi (b alakohta) ja tällaisen

yhtiön johdon tosiasiallisen sijaintipaikan tai yhtiön kotipaikan siirtäminen kolmanteen maahan tai toiseen jäsenvaltioon (a–h alakohta).

4. Mainitussa 2 kohdassa todetaan, että jäsenvaltiot voivat kantaa pääoman hankintaveroa pääoman korottamisesta siirtämällä voittoja, rahastoja tai varauksia pääomaan (a alakohta), yhtiön varojen lisäämisestä eri keinoin (b alakohta) ja lainanotosta kolmannelta henkilöltä, jos velkojalla on oikeus osuuteen yhtiön voitosta, sekä lainanotolla, jolla on sama vaikutus kuin yhtiöpääoman korottamisella (c ja d alakohta). [3]

5. Jäsenvaltiot eivät voi pääoman hankinnasta suoritettavan veron ohella kantaa minkäänlaisia muita veroja 4 artiklassa tarkoitetuista toimista eivätkä tällaisiin toimiin liittyvistä sijoituksista, lainoista tai suorituksista. Jäsenvaltiot eivät voi myöskään kantaa veroa yhtiön rekisteröinnistä taikka muista toiminnan harjoittamiseen liittyvistä ennakkomenettelyistä, joita voittoa tavoittelevalta yhtiöltä, yhdistykseltä tai oikeushenkilöltä saatetaan edellyttää sen oikeudellisen muodon vuoksi (10 artikla).

6. Jäsenvaltiot eivät erityisesti saa kantaa veroa osakkeiden, osuuksien tai muiden vastaavien arvopapereiden tai näitä arvopapereita vastaavien todistusten laatimisesta, liikkeeseen laskemisesta, hyväksymisestä pörssissä noteerattaviksi, vaihdantaan saattamisesta tai välittämisestä, niiden liikkeeseenlaskijasta riippumatta. Veroa ei myöskään saa kantaa lainoista, mukaan lukien valtion ottamat lainat, jotka otetaan joukkovelkakirjoina tai muina siirtokelpoisina arvopapereina, tai näihin liittyvistä muodollisuuksista (11 artikla).

7. Näistä säännöistä poiketen jäsenvaltiot voivat kuitenkin kantaa 1) veroa arvopapereiden vaihdannasta tai omaisuuden luovutuksesta ja maksuja, jotka koskevat omaisuuden osalta kirjattavien etuoikeuksien tai kiinnitysten perustamista, kirjaamista, vapauttamista tai kuolettamista, 2) arvonlisäveroa ja 3) korvausluonteisia maksuja (12 artiklan 1 kohta).

B *Alankomaiden lainsäädäntö*

8. Wet toezicht effectenverkeer 1995:ssä [4] (jäljempänä vuoden 1995 laki) säädetään arvopaperimarkkinoiden valvontaa koskevista hallintovaltuuksista, jotka valtiovarain-

3 — Neuvoston direktiivin 85/303/ETY, joka on annettu 19.6.1985 ja jolla muutetaan direktiiviä 69/335 (EYVL L 156, s. 23), mukaan jäsenvaltioilla on oikeus ylläpitää 4 artiklan 2 kohdassa kuvailtuihin toimiin kohdistuva pääoman hankintavero jos ja niiltä osin kuin niihin sovellettiin 1.7.1984 verokantaa, jonka suuruus oli yksi prosentti.

4 — Staatsblad 1995, 574. Kyseisellä lailla, jota on muutettu 6.12.2001 (Staatsblad 2001, s. 584), saatetaan osaksi Alankomaiden lainsäädäntöä sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävyydestä 15 päivänä maaliskuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/6/ETY (EYVL L 141, s. 1) ja sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla 10 päivänä toukokuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/22/ETY (EYVL L 141, s. 27).

ministeri on delegoinut Stichting Autoriteit Financiële Marktenille (arvopaperimarkkinaviranomainen, jäljempänä AFM) Overdrachtbesluit Wet 1995:n [5] (valtuusasetus) 40 §:n mukaisesti. Lakia sovelletaan sekä arvopaperivälittäjiin että omaisuudenhoitajiin, jotka määritellään 1 §:n 1 momentin b ja c alakohdassa ja jotka mainitaan uudelleen otsikon "arvopaperilaitokset" alla (1 §:n 1 momentin d alakohta).

9. Vuoden 1995 lain 7 §:n 1 ja 4 momentin mukaan arvopaperilaitosten on saatava ennakkolupa toiminnan harjoittamista varten.

10. Lain 42 §:ssä annetaan mahdollisuus vyöryttää valvontavaltuuksien käytöstä aiheutuneet kulut arvopaperilaitoksille asetuksessa vahvistettuja kriteereitä noudattaen.

11. Regeling toezichtkosten Wet toezicht effectenverkeer 1995:ssä [6] (vuoden 1995 lakiin perustuvista valvontamaksuista annettu asetus, jäljempänä asetus) AFM valtuutetaan laskuttamaan vuosittain ne kulut, joita sille on aiheutunut sen tehtävien harjoittamisesta ja toimivaltuuksien käyttämisestä, muun muassa Alankomaihin sijoittautuneilta arvopaperiyhteisöiltä, jotka harjoittavat toimintaansa saatuaan lain 7 §:ssä säädetyn luvan. Valtiovarainministeri määrittää nämä maksut vuosittain AFM:n tekemän ja ministeriön hyväksymän sellaisen ehdotuksen perusteella, joka sisältää valvontakuluja ja maksuista saatavia tuloja koskevan arvion, joka on tasapainotettu siten, että tuloilla voidaan kattaa kulut (2 ja 3 §).

12. AFM:n toimintaa rahoitetaan kahdentyyppisillä maksuilla. Ensimmäiset, eli erityiset maksut, suoritetaan kiinteän taulukon mukaisesti vastikkeena tietyistä palveluista, kuten lupahakemusten käsittelystä (4 §). Toiset, eli luonteeltaan abstraktit maksut, lasketaan niiden tulojen perusteella, jotka arvopaperilaitokset ovat saaneet edellisen tilivuoden aikana (5 §). Asetuksen 1 §:ää koskevasta selittävästä huomautuksesta ilmenee, että tuloilla tarkoitetaan arvopapereita koskevista toimista saatuja bruttotuloja.

13. Vaststellingsregeling bedragen Regeling toezichtkosten Wet toezicht effectenverkeer 1995 voor 2000:n [7] (soveltamisasetus, jossa vahvistetaan asetuksessa säädetyt maksut talousarviovuoden 2000 osalta) 3 §:ssä vahvistetaan asetuksen 5 §:ssä tarkoitetut maksut, jotka vaihtelevat porrastetusti siten, että maksu on suuruudeltaan 10 000 Alankomaiden guldenia (NLG) sellaisten yhtiöiden osalta, joiden vuosittaiset bruttotulot ovat enintään 2 500 000 NLG, ja 2 000 000 NLG sellaisten yhtiöiden osalta, joiden kyseiset tulot ylittävät 1 280 000 000 NLG.

5 — Staatsblad 1995, 624.

6 — Staatscourant 2000, 137, s. 10.

7 — Staatscourant 2000, 137, s. 9.

II Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymys

14. Optiver BV, Robeco Obligatie Dividen-Funds NV, All Options Internacional BV ja muut yhtiöt, eli yhteensä 39 yhtiötä, jotka Rechtbank te Rotterdam on luetellut ennakkoratkaisupyyntönsä kansilehdellä (jäljempänä Optiver ym.) ovat Alankomaihin sijoittautuneita arvopaperiyhteisöjä, jotka on asianmukaisesti perustettu vuoden 1995 lain 7 §:n mukaisesti.

15. AFM, joka tuolloin oli vielä nimeltään Stichting Toezicht Effectenverkeer, lähetti 15.8.2000 kyseisille yhtiöille maksukehotuksen asetuksen 5 §:n mukaisesti. Kultakin yhtiöltä vaadittu määrä oli laskettu sellaisten bruttotulojen perusteella, jotka ne olivat edeltävänä vuotena saaneet siitä toiminnasta, jonka harjoittamiseen ne olivat saaneet luvan.

16. Optiver ym. valittivat ensin osittain menestyksellisesti hallinnollisessa menettelyssä, minkä jälkeen ne tekivät tuomioistuimessa valituksen, jonka tueksi ne vetosivat siihen, että riidanalainen maksu oli direktiivin 11 artiklan vastainen.

17. Rechtbank te Rotterdam on ottanut huomioon ne väitteet, jotka liittyvät sen käsiteltäväksi saatettuun asiaan, ja päättänyt esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Estääkö direktiivi 65/335 ja erityisesti sen 11 ja 12 artiklan tulkinta sen, että arvopaperilaitoksilta peritään edellä tarkoitettu maksu niiden arvopapereihin liittyvistä toiminnoista saamien bruttotulojen perusteella?"

III Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa

18. Pääasian valittajina ovat yritykset, lukuun ottamatta kymmentä viimeistä ennakkoratkaisupyynnössä mainittua yritystä, vastaajana oleva viranomainen, Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ja komissio ovat esittäneet huomautuksensa yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 20 artiklassa asetetussa määräajassa.

19. Kaikkien asianosaisten ja väliintulijoiden, lukuun ottamatta Yhdistyneen kuningaskunnan hallitusta, asiamiehet ja edustajat esittivät suulliset huomautuksensa 30.9.2004 pidetyssä istunnossa.

IV Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

20. Kuten tämän ratkaisuehdotuksen johdanto-osassa todetaan, Rechtbank te Rotter-

dam haluaa selvittää, sallitaanko direktiivissä sellaiset maksut, joista on kiistaa asianosaisten välillä, joten on tarpeen tuntea direktiivin soveltamisala.

21. Yhteisöjen tuomioistuin on oikeuskäytännössään toistuvasti todennut, että direktiivin tarkoituksena on edistää pääomien vapaata liikkuvuutta. Direktiivissä säädetään tässä tarkoituksessa pääoman hankintaa koskevan verotuksen osalta jäsenvaltioissa kannettavien toisistaan poikkeavien välillisten verojen korvaamisesta verolla, joka on rakenteeltaan ja sovellettavien verokantojen osalta yhteneväinen. [8]

22. Tästä päämäärästä ilmenee, että tavoiteltu yhdenmukaistaminen ei koske välitöntä vaan ainoastaan välillistä verotusta. [9] Lisäksi viimeksi mainittujen verojen osalta ovat tältä osin kiinnostavia ainoastaan sellaiset verot, jotka kohdistuvat pääomien hankintaan liittyviin toimiin, koska tällaisilla toimilla vahvistetaan yhtiöiden taloudellisia vaikutusmahdollisuuksia. [10] Kyseinen rajaaminen ei kuitenkaan pääty tähän, koska sillä on myös subjektiivinen ulottuvuus sen takia, että direktiivissä jätetään sen soveltamisalan ulkopuolelle myös henkilöyhtiöihin tehdyt pääomasijoitukset. [11]

23. Näin ollen veroa, joka kohdistuu direktiivin 4 artiklassa lueteltuihin toimiin, jotka koskevat pääomayhtiöitä ja joita verotetaan sen takia, että niillä hankitaan varallisuutta ja vahvistetaan yhtiön taloudellista asemaa, pidetään direktiivissä tarkoitettuna "pääoman hankintaverona". [12]

24. Näin ollen direktiivin 10 artiklassa säädetyt kiellot estävät sen, että jäsenvaltiot kantavat muita mainitun kaltaisia välillisiä veroja. Tämä kielto koskee kaikkia veroja, joita on maksettava pääomayhtiön perustamisesta tai sen yhtiövarallisuuden lisäämi-

8 — Yhteisöjen tuomioistuin on ensimmäisen kerran ottanut asiaan kantaa asiassa 161/78, Conradsen, 27.6.1979 antamassaan tuomiossa (Kok. 1979, s. 2221, 11 kohta). Se on myöhemmin vahvistanut tämän oikeuskäytännön asiassa 112/86, Amro Aandelen Fonds v. Inspecteur der Registratie en Successie, 12.11.1987 antamassaan tuomiossa (Kok. 1987, s. 4453, 7 kohta) ja asiassa C-2/94, Denkavit Internationaal ym., 11.6.1996 antamassaan tuomiossa (Kok. 1996, s. I-2827, 16 ja 17 kohta).

9 — Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-287/94, Frederiksen, 26.9.1996 antamassaan tuomiossa (Kok. 1996, s. I-4581, 20–22 kohta), että direktiivin oikeusvaikutukset rajoittuvat välillisiin veroihin eivätkä ne koske välittömiä veroja, kuten yhtiöveroa, joten direktiivin kanssa ei ole ristiriidassa se, että emoyhtiötä, joka on antanut tytäryhtiölleen korottoman lainan, verotetaan tuloverotuksessa *jälkikäteen*. Yhteisöjen tuomioistuin on samoista syistä katsonut, että direktiivin kanssa ei ole ristiriidassa se, että pääomayhtiöiltä kannetaan yhtiön nettovarallisuuden perusteella kannettavan varallisuusveron kaltainen vero, koska se ei kohdistu pääomien siirtoon eikä yhtiöiden pääoman tai yhtiövarallisuuden tosiasialliseen lisääntymiseen (asia C-4/97, Nonwoven, tuomio 27.10.1998, Kok. 1998, s. I-6469, 20, 21 ja 25 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut tämän oikeuskäytännön yhdistetyissä asioissa C-279/99, C-293/99, C-296/99, C-330/99 ja C-336/99, Petrolvilla & Bortolotti ym., 15.3.2001 antamassaan määräyksessä (Kok. 2001, s. I-2339).

10 — Yhteisöjen tuomioistuin on todennut tämän asiassa 270/81, Felicitas Rickmers-Linie, 15.7.1982 antamassaan tuomiossa (Kok. 1982, s. 2771) ja myöhemmin asiassa C-15/89, Deltakabel, 5.2.1991 antamassaan tuomiossa (Kok. 1991, s. I-241); asiassa C-249/89, Trave Schiffahrts-Gesellschaft, 5.2.1991 antamassaan tuomiossa (Kok. 1991, s. I-257) ja asiassa 36/86, Dansk Sparinvest, 2.2.1988 antamassaan tuomiossa (Kok. 1988, s. 409). Tämän oikeuskäytännön mukaisesti yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, ettei direktiiviä voinut soveltaa kansalliseen, kiinteistön mahdolliseen arvonnousuun kohdistuvaan veroon, kun tämä arvonnousu todetaan sijoitettaessa kyseinen kiinteä omaisuus apporttina pääomayhtiöön (asia C-42/96, Immobiliare SIF, tuomio 11.12.1997, Kok. 1997, s. I-7089).

11 — Asia C-508/99, Palais am Stadtpark Hotelbetriebsgesellschaft, tuomio 16.5.2002 (Kok. 2002, s. I-4455, 28 kohta).

12 — Tämä ajatus ilmenee yhdistetyissä asioissa C-197/94 ja C-252/94, Bautiaa ja Société Française Maritime, 13.2.1996 annetusta tuomiosta (Kok. 1996, s. I-505, 31 ja 32 kohta).

sestä (10 artiklan a alakohta) tai rekisteröinnistä tai muista toiminnan harjoittamisen edellyttämistä muodollisuuksista, joita yhtiöltä saatetaan vaatia sen oikeudellisen muodon vuoksi (10 artiklan c alakohta). [13]

25. Viimeksi mainittu kielto on perusteltu sillä, että vaikka tällaiset verot eivät kohdistu pääomanlisäyksiin sellaisinaan, niitä kannetaan yhtiön oikeudelliseen muotoon liittyvien muodollisuuksien perusteella, toisin sanoen kyseisten pääomien hankintaan käytetyn välineen perusteella, joten niiden ylläpitäminen voisi myös vaarantaa direktiivin tavoitteiden toteutumisen. [14]

26. Kyseisestä oikeuskäytännöstä ilmenee selvästi, että riidanalainen maksu ei kuulu direktiivin soveltamisalaan ja ettei sitä näin ollen kielletä direktiivissä.

27. Tätä näkemystä vahvistavat lukuisat syyt, koska pääasiassa kyseessä olevat maksut eivät kohdistu direktiivin 4 artiklassa tarkoitettuihin toimiin, jotka kaikki ilmentävät oikeudellisesti pääomien hankintaa ja edistävät verovelvollisen taloudellisen aseman vahvistamista. Kyse on maksusta — käytän tässä kyseistä sanaa laajassa merkityksessä —, joka arvopaperimarkkinoilla toimivien yritysten on maksettava rahoittaakseen sen elimen toimintaa, jonka tehtävänä on kyseisten yritysten valvonta. Kyse ei näin ollen ole yhtiön pääomanlisäyksiin kohdistuvasta verosta, koska lähtökohtaisesti on hyvinkin mahdollista, että kyseisten yritysten omistajat ovat luonnollisia henkilöitä tai, kun kyse on oikeushenkilöistä, että ne ovat henkilöyhtiöitä. [15]

28. Koska toimintansa harjoittamista varten luvan saaneiden yhtiöiden on maksettava riidanalainen maksu vuosittain, se muistuttaa rekisteröintimaksua tai sellaisia maksuja, jotka peritään maksuvelvollisen toiminnan kannalta välttämättömien muodollisuuksien yhteydessä. Ei voida myöskään unohtaa sitä, että kuten yhteisöjen tuomioistuin on oikeuskäytännössään todennut, direktiivin 10 artiklan c alakohta ei koske kaikkia tämäntyyppisiä pääomayhtiöihin kohdistettuja maksuja, vaan ainoastaan sellaisia maksuja, jotka liittyvät varallisuusreservien luomisen tai pääoman korottamisen välttämättömiin edellytyksiin. Tällaisesta ei ole kyse AFM:n rahoituksensa varmistamiseksi perimän maksun osalta, koska kyseisellä maksulla ei ole minkäänlaista yhteyttä sellaisiin muodollisuuksiin, joita pääasian valittajina olevien yhtiöiden on täytettävä hankkiakseen

13 — Vaikka yhteisöjen tuomioistuin ilmaisi tämän ratkaisun selvästi ensimmäisen kerran em. asiassa Denkavit International ym. antamassaan tuomiossa (23 kohta), kyseiseen ajatukseen oli selvästi viitattu jo yhdistetyissä asioissa C-71/91 ja C-178/91, Ponente Carni ja Cispadana Costruzioni, 20.4.1993 annetussa tuomiossa (Kok. 1993, s. I-1915, 29 kohta). Tämä muotoilu on myöhemmin vahvistettu asiassa C-188/95, Fantask ym., 2.12.1997 annetussa tuomiossa (Kok. 1997, s. I-6783, 21 kohta); asiassa C-347/96, Solred, 5.3.1998 annetussa tuomiossa (Kok. 1998, s. I-937, 21 kohta); asiassa C-426/98, komissio v. Kreikka, 19.3.2002 annetussa tuomiossa (Kok. 2002, s. I-2793, 24 kohta) ja yhdistetyissä asioissa C-216/99 ja C-222/99, Prisco ja Caser, 10.9.2002 annetussa tuomiossa (Kok. 2002, s. I-6761, 48 kohta).

14 — Julkisasiamies Jacobs toi esille tämän ajatuksen em. asiassa Denkavit Internationaal ym. esittämänsä ratkaisuehdotuksen 44 kohdassa, ja yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi sen sellaisenaan kyseisessä asiassa antamassaan tuomiossa ja edeltävässä alaviitteessä mainituissa tuomioissa. Ajatus ilmenee myös asiassa C-152/97, AGAS, 27.10.1998 annetusta tuomiosta (Kok. 1998, s. I-6553, 21 kohta) ja asiassa C-113/99, P. P. Handelsgesellschaft, 18.1.2002 annetusta tuomiosta (Kok. 2002, s. I-471, 21 kohta), samoin kuin nk. "portugalilaisesta saagasta", jonka muodostavat asiassa C-56/98, Modelo I, 29.9.1999 annettu tuomio (Kok. 1999, s. I-6427, 24 kohta); asiassa C-19/99, Modelo II, 21.9.2000 annettu tuomio (Kok. 2000, s. I-7213, 24 kohta); asiassa C-134/99, IGI, 26.9.2000 annettu tuomio (Kok. I-7717, 22 kohta) ja asiassa C-206/99, SONAE, 21.6.2001 annettu tuomio (Kok. 2001, s. I-4679, 28 kohta).

15 — Tämä asia muistuttaa asiaa Denkavit Internationaal ym., joka koski maksua, jolla ei ollut tekemistä yhtiömuodon kanssa ja joka saatettiin kohdistaa sekä luonnolliseen henkilöön että oikeushenkilöön, joka puolestaan saattoi hyvin olla henkilöyhtiö (tuomion 25 ja 26 kohta).

varansa. Erotuksena niistä seikoista, joista oli kyse asioissa, joita on alettu kutsua "portugalilaiseksi saagaksi", joka koski maksuja, joita perittiin sellaisten julkisen notaarin vahvistamien asiakirjojen toimittamisesta, joissa annettiin lupa direktiivin soveltamisalaan kuuluviin toimiin (asioissa Modelo I ja Modelo II annetut tuomiot), tai siinä tapauksessa, että yhtiöpääoman korotus kirjattiin kansalliseen rekisteriin (asioissa IGI ja SONAE annetut tuomiot), maksu, josta nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse, ei liity mihinkään kyseisessä säännöksessä tarkoitettuun tilanteeseen. [16]

29. Pääasian valittajien näkemystä ei myöskään tue direktiivin 11 artikla, koska direktiivin yleinen rakenne osoittaa, että siinä olevalla maininnalla osakkeita, obligaatioita tai muita samankaltaisia arvopapereita koskevista toimista tarkoitetaan toimia, joilla yhtiöt luovat yhtiövarallisuutta, eikä mitä tahansa kyseisiä arvopapereita koskevia muita toimenpiteitä, joilla ei ole mitään yhteyttä kyseiseen päämäärään. Pääasian valittajat toimivat arvopaperimarkkinoilla, mutta niiden riitauttamaa maksua ei peritä niiltä sellaisten tointen perusteella, joita ne toteuttavat kyseisillä arvopapereilla lisätäkseen yhtiövarallisuuttaan, vaan yksinomaan sellaisen julkisoikeudellisen elimen toiminnan rahoittamiseksi, jonka tehtävänä on valvoa niitä markkinoita, joilla kyseiset arvopaperit liikkuvat. Yhteisöjen tuomioistuin on näin ollen esimerkiksi edellä mainitussa asiassa Dansk Sparinvest antamassaan tuomiossa todennut sellaisen sijoitusyhtiön osalta, joka oli laskenut liikkeelle omia varojaan koskevia todistuksia, ettei kyseinen jäsenvaltio (Tanska) voinut kantaa niistä pääoman hankintaveroa, koska riidanalainen toimi ei vahvistanut kyseisen yhtiön taloudellisia toimintamahdollisuuksia, joten sen asema ennen kyseisten todistusten liikkeellelaskua oli sama kuin sen jälkeen.

30. Yhdistetyissä asioissa C-31/97 ja C-32/97, FECSA ja ACESA, antamassaan tuomiossa [17] yhteisöjen tuomioistuin täsmensi, että direktiivin 11 artiklan b alakohdassa joukkovelkakirjalainan takaisinmaksu on veronalaista "pääoman hankinnan kokonaisjärjestelynä" (tuomion 18 kohta).

31. Yhteisöjen tuomioistuin on lopuksi asiassa C-415/02, komissio vastaan Belgia, 15.7.2004 antamassaan tuomiossa [18] viitannut ensin siihen, mitä julkisasiamies Tizzano on todennut ratkaisuehdotuksensa 14 kohdassa, ja toistanut sitten tämän muotoilun muistuttaakseen siitä yhteydestä, joka arvopaperien välityksen ja pääoman hankinnan välillä on oltava (tuomion 32 kohta). Tämän takia yhteisöjen tuomioistuin on kyseisen tuomion 40 kohdassa todennut, että 11 artiklan a alakohdassa kielletään sellaisten pörssitoimien verottaminen, joissa on kyse uusista arvopapereista, "jotka merkitään joko yhtiötä tai sijoitusrahastoa perustettaessa, osakepääomaa korotettaessa tai lainaa liikkeeseen laskettaessa".

16 — Tilanne, josta on kyse pääasiassa, on samankaltainen kuin se, johon yhteisöjen tuomioistuin otti kantaa asiassa C-8/96, Locamion, 11.12.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. I-7055), jossa se katsoi, ettei direktiivissä kielletä rekisteröintimaksun kaltaista maksua, koska se ei kohdistu siihen, että pääomayhtiön pääomaa lisätään ajoneuvoilla, vaan täsmällisemmin kyseisten ajoneuvojen saattamiseen liikenteeseen (tuomion 31 kohta).

17 — Tuomio 27.10.1998 (Kok. 1998, s. I-6491).

18 — Kok. 2004, s. I-7215.

32. Näin ollen on todettava, että sellainen maksu, josta on kyse pääasiassa, ei kuulu direktiivin soveltamisalaan, eikä sen periminen näin ollen ole ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa.

33. Arvostan pääasian valittajien ponnistuksia, kun nämä ovat turvautuneet tähän ennakkoratkaisumenettelyyn saadakseen yhteisöjen tuomioistuimen vakuuttuneeksi päinvastaisesta, mutta heidän sitkeyttään ei kuitenkaan voida palkita. Vaikka suoritus, jota AFM vaatii Optiverilta ym., on kiistatta veronkaltainen maksu — mitä kukaan ei ole riitauttanutkaan — verotettava toimi ei millään tavalla kuulu 11 artiklassa lueteltuihin tilanteisiin, koska, kuten olen todennut, kyseisiin oikeustoimiin kohdistuu pääoman hankintavero eikä niihin näin ollen voida kohdistaa muita veroja, koska ne ovat sellaisen "pääomanhankinnan" väline, johon direktiivin tarkoituksena on kohdistaa yksi ja yhdenmukainen välillinen vero.

34. Ne poikkeukset, joista suhteessa 10 ja 11 artiklaan säädetään 12 artiklassa ja joita on tulkittava suppeasti, ovat perusteltuja sen takia, että maksut, joista on kyse, eivät kohdistu sellaisiin oikeustoimiin, jotka ilmaisisivat pääomien hankintaa tai jotka edistäisivät yhtiöiden taloudellisten vaikutusmahdollisuuksien vahvistamista, vaikka ne liittyisivätkin tällaisten tulosten saavuttamiseen. Yhteisöjen tuomioistuin on näin ollen todennut 12 artiklan 1 kohdan e alakohdan ("korvausluonteiset maksut") osalta, että kyseinen säännös koskee "maksuja, joita peritään vastikkeena sellaisista toimista, joista säädetään laissa yleistä etua koskevassa tarkoituksessa, kuten pääomayhtiöiden rekisteröinnistä", ja että "maksut on määritettävä" kyseisestä palvelusta aiheutuneiden "kustannusten perusteella" (asiassa Ponente Carni annettu tuomio), sanotun kuitenkaan rajoittamatta kiinteiden maksujen käyttöä tiettynä ajanjaksona edellyttäen, ettei maksun määrä ylitä kyseisen palvelun keskimääräisiä kustannuksia (yhdistetyissä asioissa Fantask ym. annettu tuomio).

35. Asiassa Immobiliare SIF annettu tuomio on tältä osin hyvin kuvaava. Siitä ilmenee, että direktiivin 12 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan vero, joka maksetaan kiinteän omaisuuden tai liikeomaisuuden siirrosta, ei kohdistu sijoittamiseen apporttina pääomayhtiöön (tuomion 30 kohta), vaan se kannetaan tältä osin yleisillä ja objektiivisilla perusteilla (tuomion 34 kohta). Näin ollen kyseisessä säännöksessä oikeutetaan jäsenvaltiot kantamaan pääoman hankintaveron lisäksi apporttiomaisuutta pääomayhtiöön sijoitettaessa sellaisia veroja, joiden maksuunpanon perusta on objektiivisesti tarkasteltuna yhteydessä edellä mainittuihin oikeustoimiin (tuomion 35 kohta).

36. Samoista syistä yhteisöjen tuomioistuin totesi yhdistetyissä asioissa FECSA ja ACESA antamassaan tuomiossa, että espanjalainen julkisen notaarin vahvistamasta, joukkovelkakirjalainan takaisinmaksun osoittavasta asiakirjasta kannettava vero, eli sellaisesta toimesta maksettava vero, jota tarkoitetaan 11 artiklan b alakohdassa ja johon ei voida soveltaa 12 artiklan 1 kohdan d alakohtaa (maksut, jotka koskevat "kirjattujen etuoikeuksien tai muiden kiinnitysten vapauttamista tai kuolettamista"), oli ristiriidassa direktiivin kanssa, koska kyse oli itsenäisestä

rahoitusjärjestelystä, joka eroaa lainasta johtuvien velvoitteiden takaamiseksi vahvistetun kiinnityksen kuolettamisesta (tuomion 24 kohta).

37. Arvopaperivälitys kuuluu direktiivin soveltamisalaan sillä edellytyksellä, että pääomayhtiö on suorittanut sitä hankkiakseen varoja, ja ainoa vero, joka niihin voidaan kohdistaa, on pääoman hankintavero. Tulkinta, johon Optiver ym. vetoavat muita asianosaisia vastaan, johtaisi siihen, että kyseiset oikeustoimet vapautettaisiin kaikista veroista myös silloin, kun niitä toteuttavat muut tahot kuin pääomayhtiöt, ja silloin, kun niitä toteuttavat pääomayhtiöt mutta kun niillä ei ole mitään tekemistä varojen hankinnan tai siirtämisen kanssa. Komissio toteaa kirjallisissa huomautuksissaan osuvasti, että jos pääasian valittajien näkemys hyväksyttäisiin, tämä johtaisi siihen, että valittajat, joiden yksinomainen toimiala on — sikäli kuin olen oikein ymmärtänyt — arvopaperivälitys, vapautettaisiin yleisesti verosta, mikä olisi ristiriidassa yhteisön lainsäätäjän tavoitteen kanssa. Yhteisön lainsäätäjä on nimittäin halunnut ainoastaan hyvin hienovaraisesti yhdenmukaistaa pääomien hankintaan kohdistuvia välillisiä veroja ja sulkea näin ollen pois kaksinkertaisen verotuksen.

V Ratkaisuehdotus

38. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Rechtbank te Rotterdamin esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Pääoman hankinnasta kannettavista välillisistä veroista 17 päivänä heinäkuuta 1969 annetun neuvoston direktiivin 69/335/ETY kanssa ei ole ristiriidassa se, että jäsenvaltiot perivät yhtiöiltä, jotka ovat saaneet luvan toimia arvopaperimarkkinoilla, vuosittaisen maksun, jonka määrä lasketaan kyseisestä toiminnasta saatujen bruttotulojen perusteella ja jonka tarkoitus on rahoittaa kyseisten markkinoiden valvonnasta vastaavan julkisoikeudellisen elimen toiminnasta aiheutuvia kustannuksia.